

Výstava v Národním muzeu v Praze

Koncem října 2003 byl v pražském Národním muzeu (NM) otevřen dosud nejrozsáhlejší výstavní projekt v jeho historii. U příležitosti 185. výročí založení muzea a Mezinárodního roku vody UNESCO (2003) se podařilo seskupit několik výstav tematicky souvisejících s vodou.

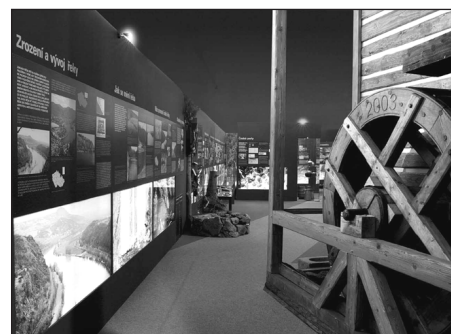
Titulní stejnojmenná výstava projektu *Voda a život* se nachází ve třech největších sálech hlavní budovy NM, v 1. patře na ploše asi 1 000 m². V expozičně-architektonickém pojetí, jehož autory jsou akadem. arch. Miloslav Čejka a Karel Lapka, se podařilo skloubit bohatou faktografickou náplň výstavy s výtvarně zajímavým a netradičním projevem.

Vstupní (prostřední) sál představuje vodu od její struktury, úlohy geologického činitele a životního prostředí organismů až po její význam coby katalyzátoru rozvoje lidské společnosti. Návštěvník se dostane do kontaktu s vodou již při vstupu do výstavních prostor v podobě efektního skleněného splavu prozářeného sluncem.

Vzpětí však poezii vystřídá tvrdá realita našeho dennodenního zacházení s vodními zdroji — takto navozená konfrontace má návštěvníky upozornit na současnost a podnítit je k vlastním úvahám nad budoucností naší planety. K tomu ostatně vybízejí i některé panely zaměřené na řešení celosvětové problematiky vody v rámci OSN, UNESCO (Mezinárodní rok vody) aj.

Do levého sálu, věnovaného výhradně mořským vodám, návštěvník vstupuje přes maketu ponorky kapitána Nema. Řešení této části výstavy navozuje pocit procházky po mořském dně, kdy kolem sebe vidí nesmírnou rozmanitost života pod mořskou hladinou. K dominantám sálu dále patří vznášející se model rejnoka manty v životní velikosti, čelist vorvaně, fantastické diorama korálového útesu či unikátní třímetrákový blok silurského vápence s fosilizovanou faunou. V „ponorce“ probíhá promítání filmu o podmořské zvěřině, který pro účely výstavy připravil M. Hrdý. Po návratu z „moře“ čeká návštěvníky v pravém sálu cesta po proudu řeky. Před jejich zraky se pramínek postupně promění ve stružku, potok, říčku a veletok se vším, co k tomu patří. Nechybějí ani rybníky, jezera a přehrady, stejně jako rašeliniště a slatiniště. Řeky a vodní plochy zároveň představují pro člověka i zdroje obživy i energie a přímo či nepřímo zasahují do životů mnoha lidí.

Na výstavě tedy nemůže chybět ani téma Voda a řemesla, jehož vyvrcholením je věrná a funkční maketa českého mlýna s projekční plochou na promítání filmů (seriál ČT — Vltava v obrazech, filmy o povodních apod.). Nedílnou součástí této

části expozice je i cesta vody městem (vodárenství, kanalizace, čistírny) a samozřejmě nechybějí údaje o vodním hospodářství ČR. Nakonec je voda představena i jako zdroj inspirace pro umělce nejružnějších žánrů. V poslechovém koutku se mohou návštěvníci seznámit s nejznámější tvorbou našich skladatelů vážné hudby, zajímavá je i ukázka z divadelního prostředí (loutky vodníků, rusalek apod.).

V souhrnu je na výstavě *Voda a život* přes 160 témat s téměř 600 exponáty, více než 700 fotografiemi a množstvím dalších ilustrací, schémat atd. Výstavu připravili pracovníci Přírodovědeckého muzea ve spolupráci s dalšími složkami NM (Historické muzeum, Muzeum české hudby, Knihovna Národního muzea) i jinými institucemi — Přírodovědeckou fakultou UK (zejména Katedrou fyzické geografie a geoekologie), Českým hydrologickým výborem, Ministerstvem zemědělství ČR, Pražskými vodovody a kanalizacemi aj. Návštěvníkům je k dispozici i katalog s hlavními ideami výstavy a průvodce s úplným výčtem jednotlivých témat i podrobným plánkem výstavních prostor.

Neméně zajímavé jsou i další tituly. V přízemním výstavním sále (tzv. Hollareum) je instalována paleontologická výstava *Život v pravěkých mořích, jezerech a močálech v ilustracích malíře Jana Sováka* se 116 originálními obrazovými rekonstrukcemi pravěké zvěřiny, doplněnými fosiliemi (či sádrovými odlitky). V přilehlých chodbách připravilo Náprstkovo muzeum asijských, afrických a amerických kultur výstavu *Živá voda starověkých civilizací* ukazující význam vody (zejména velkých řek) jako civilizačního faktoru v různých oblastech světa a zároveň i roli vody v náboženské sféře v různých civilizacích. Na opačné straně chodby je umístěna menší výstava Archivu NM nazvaná *Voda a města anebo půl tuctu obrazů ze života českých středověkých a novověkých měst ze sbírek NM*. Dále na ochozu Panteonu ve 2. patře lze zhlédnout menší expozici *Lesů České republiky, s. p., o významu vody v lesním hospodářství a do poloviny února bylo možné navštívit i putovní výstavu Utopené dědictví aneb Povodeň 2002 v českých muzeích a galeriích* zapůjčenou Asociací muzeí a galerií ČR. A konečně poslední výstavní plochu ve vitrínách v podchodu stanice metra Muzeum vyplňuje do konce března fotografická výstava J. Langhammera z Přírodovědecké fakulty UK nazvaná *Voda viděná z nebe a Povodeň 2002 v Praze*, která v dubnu bude vystřídána titulem *Člověk — voda — zábava*. Celý projekt potrvá do července 2004.

Miloš Anděra
komisař výstavního projektu

